

Valtionosuuksien vieminen museotoimelta on lainvastaista

Kunnilla on velvollisuus käyttää veikkausvoittovaroista osoitetut valtionavustukset siihen, mihin ne on tarkoitettu. Määrärahojen käyttäminen muuhun toimintaan on lainvastaista, myös Mikkelissä. Ne eivät siis kansankielellä voi "kadota" yhtikäs mihinkään. Taidelaitoksien toimintaa ei voi valtio tukea jos ne paikallisilla päätöksillä ajetaan alas. Valtionosuuksien käyttöä kunnissa seurataan kriittisesti, ministeriö on liikkeellä asian tiimoilta ja Museoliitto seuraa tilannetta maanlaajuisesti. Mikkelissäkin oikea uhka on, että kaupunki menettää avustukset kokonaan. Kulttuurin työpaikat ovat oikeita työpaikkoja joita kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ilmeisesti katso aiheelliseksi Mikkelissä pitää.

Museon toimintaa ohjataan laeilla ja asetuksilla. Museot edistävät tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa.

Museoiden toiminta heijastuu laajasti yhteiskuntaan. Yhteistyö koulujen kanssa ja asiantuntijatehtävät edellyttävät monipuolista osaamista. Hallitusohjelmaan on kirjattu kulttuuri- ja taidelaitosten aseman sekä taiteen vapaan kentän toimijoiden toimintamahdollisuuksien turvaaminen sekä veikkausvoittovarojen käyttö arpaislain mukaisesti käyttötarkoituksiin jakosuhdelain mukaisesti. Eduskunta hyväksyi vuonna 2005 museolain muutoksen, jonka perusteella museoiden valtionosuuskelpoisuus määritellään. Laki astui voimaan 1.1.2006, mutta siirtymäaika on vuoteen 2009. Muutokset koskevat mm. toiminnan ja talouden suunnittelua ja henkilökunnan määrää. Museolle myönnetään valtionosuutta käyttökustannuksiin.

Valtionosuuden saamisen edellytykset ovat:

- 1) museon omistaa kunta, kuntayhtymä tai yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu museotoiminnan harjoittaminen tai museon ylläpitäminen.
- 2) museon toiminnalle on taloudelliset edellytykset, mutta museota ei ylläpidetä voiton tavoittelemiseksi.
- 3) museolla on säännöt, joissa museon toimiala on määritelty sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.
- 4) museon kokoelmien säilyminen on turvattu myös museon lopettaessa toimintansa.
- 5) museolla on päätoiminen johtaja ja riittävä määrä koulutettua henkilöstöä.
- 6) museon tilat ovat tarkoituksenmukaisia.
- 7) museon toiminta on ympärivuotista ja kokoelmat ovat käyttäjien tavoitettavissa.
- 8) museolla on toiminta- ja taloussuunnitelma sekä muut toimintaa ohjaavat suunnitelmat siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Matkailun teesit ovat laatu ja autenttinen kokemus. Maakuntastrategia nojaa vahvasti matkailuun, jonka sisällöt syntyvät kulttuurista. Kulttuurilaitoksilla on yhteys yritysten sijoittumispäätöksiin ja koulutettujen ihmisten asuinpaikkavalintoihin. Kykenemättömyys ymmärtää museotoiminnan merkitys osana yhteiskunta- ja aluekehitystä todetaan myös Museobarometrissa 2007. Monessa taantuvassa yhteisössä kulttuurilla ja kulttuuripolitiikalla on osoitettu olevan innovatiivinen rooli elvyttäjänä, hyvän elämän laadun rakentajana ja talouden nostajana.

Strategiansa mukaisesti Mikkelin on "valtakunnallisesti merkittävä palvelu-, kulttuuri- ja hallintokeskus". Ollakseen valtakunnallisesti merkittävä, täytyy olla poikkeuksellinen. Mikkelin museotoimi on kehityskelpoinen kokonaisuus; hyvin yleisöä vetävä Päämajamuseo ja ylimääräistä valtionavustusta saava aluetaidemuseo ovat toisiaan tukeva, hyödynnettävien alueellinen voimavara.

Kaupunginjohtajan pyrkimys hiljentää virkamiehet ei toivon mukaan tehoa luottamushenkilöihin, joten pyydän Mikkelin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan puheenjohtajaa ja Mikkelin kaupunginvaltuuston puheenjohtajaa kertomaan, miten museotoimeen kohdistamamme säästöt tukevat paikallista ja maakunnallista kehitystä, miten Mikkelin imago, Päämajakaupunki-brändi ja kulttuurin infrastruktuuri kehittyy suhteessa kaupunginjohtajan talousarvioesityksen Mikkelin 2013 visioon sekä näkemyksenne kaupungin kyvystä hyödyntää Itä-Suomeen virtaavaa aluekehitysrahaa kulttuurimatkailun edistämiseen ja yhteishankkeisiin kun, museotoimelle ei ole rahaa kattamaan omarahoitusosuutta?

Mikkelin museopalvelut ovat maksaneet kaupunkilaisille alle 11 euroa/asukas/vuosi. Tarjonta on laajaa talonpoikauskulttuurista aikalaiskirjoituksiin Mannerheimista, nykytaidetta unohtamatta. Etelä-Savolla on kyseenalainen kunnia olla ainoa maakunta, jossa on vain yksi taidemuseo. Nyt sekin ajetaan alas. Tämäkö on kaupungin ja maakunnan edun mukaista?

Kirsimaria E. Törönen-Ripatti

Etelä-Savon taidetoimikunnan puheenjohtaja